

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 96/17
U Luxembourggu 13. rujna 2017.

Presuda u predmetu C-111/16
Giorgio Fidenato i dr.

Države članice mogu donijeti hitne mjere u pogledu genetski modificirane hrane i hrane za životinje jedino ako je očito da postoji ozbiljan rizik za zdravlje ili okoliš

Komisija je 1998.¹ odobrila stavljanje na tržište genetski modificiranog kukuruza MON 810. U svojoj odluci Komisija se pozvala na mišljenje znanstvenog odbora, koji je utvrdio da nema razloga smatrati da taj proizvod ima nepoželjne učinke za zdravlje ljudi ili okoliš.

Talijanska je vlada 2013. zatražila od Komisije donošenje hitnih mjera radi zabrane uzgoja kukuruza MON 810, uzimajući u obzir nove znanstvene studije koje su provela dva talijanska istraživačka instituta. Na temelju znanstvenog mišljenja Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA), Komisija je zaključila da nijedan novi znanstveni dokaz ne opravdava zatražene hitne mjere i ne pobija njezine prethodne zaključke o neštetnosti kukuruza MON 810. Unatoč tome, talijanska je vlada 2013. donijela dekret kojim se zabranjuje uzgoj kukuruza MON 810 na talijanskom državnom području.

Giorgio Fidenato i druge osobe 2014. uzgajali su kukuruz MON 810 u suprotnosti s tim dekretom i zbog toga je protiv njih pokrenut kazneni postupak.

U okviru kaznenog postupka protiv njih Tribunale di Udine (Sud u Udinama, Italija) pita Sud, među ostalim, mogu li se u području hrane hitne mjere donijeti na temelju načela predostrožnosti. U skladu s tim načelom, države članice mogu donijeti hitne mjere kako bi spriječile rizike za zdravlje ljudi koji se još nisu u potpunosti otkrili ili razumjeli zbog znanstvene nesigurnosti.

U danas donesenoj presudi Sud najprije podsjeća na to da i zakonodavstvo Unije o hrani² i zakonodavstvo Unije o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje³ imaju za cilj osigurati **visoku razinu zaštite zdravlja** ljudi i interesa potrošača, osiguravajući pritom učinkovito funkcioniranje unutarnjeg tržišta, kojega je **sloboda kretanja** sigurne i zdravstveno ispravne hrane i hrane za životinje bitan aspekt.

U tom okviru Sud ističe da, **kad nije dokazano da genetski modificirani proizvod očito može predstavljati ozbiljan rizik** za zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš, **ni Komisija ni države članice ne smiju donijeti hitne mjere** poput zabrane uzgoja kukuruza MON 810.

¹ Odluka Komisije od 22. travnja 1998. o stavljanju na tržište genetski modificiranog kukuruza (*Zea mays* L. linije MON 810), na temelju Direktive Vijeća 90/220/EEZ (SL 1998., L 131, str. 32.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 3., svezak 25., str. 64.)

² Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL 2002., L 31, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 7., str. 91.). Članak 7. te uredbe, naslovljen „Načelo predostrožnosti”, dopušta državama članicama donošenje privremenih mjera upravljanja rizikom „u posebnim [...] okolnostima, gdje [...] postoji mogućnost štetnog djelovanja na zdravlje, ali ustraje znanstvena nesigurnost”.

³ Uredba (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje (SL 2003., L 268, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 30., str. 167.). Članak 34. dopušta državama članicama donošenje hitnih mjera „ako je očito da [odobreni genetski modificirani] proizvodi [...] vjerojatno mogu predstavljati ozbiljan rizik za zdravlje ljudi, životinja ili okoliš”.

Sud ističe da **načelo predostrožnosti**, koje pretpostavlja znanstvenu nesigurnost u pogledu postojanja određenog rizika, **nije dovoljno za donošenje takvih mjera**. Iako to načelo može opravdati donošenje privremenih mjera upravljanja rizikom u području hrane općenito, ono ne dopušta odstupanje od odredaba propisanih **za genetski modificiranu hranu** ili njihovu izmjenu, osobito njihovim ublažavanjem, jer je ona već bila podvrgnuta cjelovitoj znanstvenoj procjeni prije stavljanja na tržište.

Sud isto navodi da **država članica može**, ako je službeno obavijestila Komisiju o nužnosti primjene hitnih mjera i ako Komisija nije donijela nikakvu mjeru, **poduzeti takve mjere na nacionalnoj razini. Nadalje, ona može zadržati ili produljiti te mjere tako dugo dok Komisija ne donese odluku** kojom se nalaže njihovo produljenje, izmjena ili prestanak. U tim okolnostima nacionalni sudovi nadležni su ocijeniti zakonitost predmetnih mjera.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Snimke s objave presude nalaze se na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106